

**СЛУЖБЕНИ ЛИСТ
ОПШТИНЕ ЖАБАЉ**

Број: 20	Жабалъ, 27.07.2017.	Година 46	Цена овог броја 60,00 динара Годишња претплата 1.200,00 динара
----------	---------------------	-----------	---

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ

ОПШТИНА ЖАБАЉ

**ГОДИШЊИ ПРОГРАМ
ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА
ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА
ОПШТИНЕ ЖАБАЉ
ЗА 2017. ГОДИНУ**

Жабалъ, 27.07.2017.године

Број: 320-252/2017-I

На основу члана 60. став 2. Закона о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, број 62/06, 65/08 –др. закон и 41/09и 112/2015) и члана 39. тачка 5. Статута општине Жабалъ („Службени лист општине Жабалъ“ број 8/11 и 8/12), уз сагласност Министарства пољопривреде и заштите животне средине, Управе за пољопривредно земљиште број: 320-11-00047/2017-14 од 20.07.2017. године, Скупштина општине Жабалъ на 16. седници одржаној 27.07.2017. године донела је

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И КОРИШЋЕЊА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА ОПШТИНЕ ЖАБАЉ ЗА 2017. ГОДИНУ

I ОПШТИ ДЕО

УВОД

Територијално и просторно гледано општина Жабалъ се налази у Војводини и простире се по лесној тераси и по алувијалној равни јужне Бачке. Административно општина припада Јужнобачком округу.

Општина се простире западно од реке Тисе између општина Бечеј, Србобран, Темерин, Нови Сад и Тител. На источној страни у Банату, суседне општине су Нови Бечеј и Зрењанин. Општина Жабалъ се простире на 39969 ha, а у њој живи по последњем попису 27513 становника. Величину општине чине атари четири насељена места: Жабалъ, Чуруг, Ђурђево и Госпођинци. Сва насељена места су повезана асфалтним путевима што омогућава развијен друмски саобраћај и добру саобраћајну везу. Привредни, културни, образовни, друштвено – политички и здравствени центар општине је насеље Жабалъ.

Општина се простире између 45° и 18' и 45° и 32' северне географске ширине и то је део умереног појаса са четири годишња доба са неједнаким дужинама дана и ноћи. Због веће разлике између летњих и зимских температура жабалъска општина има више континенталну него умерено континенталну климу.

Узимајући у обзир природне предиспозиције, квалитет земље, водне ресурсе и климатске услове општина има потенцијал за пољопривредну производњу.

1. АНАЛИЗА СТАЊА УРЕЂЕНОСТИ ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

Пољопривредно земљиште у општини Жабалъ чини 80% од укупне површине општине. Сама та чињеница определила је карактер и привредну усмереност, а и могуће правце развоја општине. Досадашње активности на уређењу земљишта у смислу побољшања услова за пољопривредну производњу биле су бројне (мелиорациони радови започети у XIX веку, комасација и низ других активности). Ове активности свакако нису коначне, имајући у виду све веће захтеве човечанства за храном и то еколошки исправном. Наведене чињенице утичу на то да пољопривредна производња мора бити интензивна, биолошки безбедна и у оквирима одрживог развоја.

Да би се определили будући правци уређења заштите и коришћења постојећег пољопривредног земљишта у општини, мора се извршити анализа тренутног стања.

Катастарска уређеност

Административне границе општине Жабалъ чине атари четири насељена места, распоређена у шест катастарских општина, и то:

1. К.О. Жабалъ
2. К.О. Чуруг
3. К.О. Госпођинци
4. К.О. Ђурђево

1. **К.О. Жабалъ** представља насеље Жабалъ у границама грађевинског реона и катастарске парцеле у ванграђевинском реону у тој општини, када је у питању катастарска уређеност непокретности у, на снази је катастар непокретности. Укупна површина катастарских парцела у грађевинском реону износи 748 ha 08a 16 m² и чине је 5296 катастарских парцела, у грађевинском реону није урађена обнова премера. Укупна површина катастарских парцела у ванграђевинском реону износи 12489 ha 05a 34m² и чине је 5856 катастарских парцела. Земљишна територија ванграђевинског реона је уређена путем комасације у периоду 1968 – 1971 године, чиме су побољшани услови за пољопривредну производњу.
2. **К.О. Чуруг** представља насеље Чуруг у границама грађевинског реона и катастарске парцеле у ванграђевинском реону у тој општини, када је у питању катастарска уређеност непокретности у, на снази је катастар непокретности. Укупна површина катастарских парцела у грађевинском реону износи 612 ha 29 a 15 m² и чине је 5058 катастарских парцела, у грађевинском реону није урађена обнова премера. Укупна површина катастарских парцела у ванграђевинском реону износи 13066 ha 97 a 25 m² и чине је 9772 катастарских парцела. Земљишна територија ванграђевинског реона је уређена путем комасације у периоду 1968 – 1971 године, чиме су побољшани услови за пољопривредну производњу.
3. **К.О. Госпођинци** - у овој катастарској општини је на снази катастар непокретности за читаву катастарску општину (и село и атар). Укупна површина општине је 5206 ha 30a 38m² и чине је 4931 катастарска парцела. Комасација је у овој катастарској општини урађена у периоду 1968. – 1971. године, а обнова премера у периоду 1990. – 1996. године.
4. **К.О. Ђурђево** је катастарска општина у којој је на снази катастар непокретности, за површину од 6661 ha 75 a 35 m², за површину од 1176 ha 87 a 40 m² и 7 ha 54 a 22 m², у току је поступак излагања на јавни увид (изјављена жалба, на решавању у Министарству грађевинарства и урбанизма Београд. Укупна површина ове катастарске општине је 7846 ha 16a 97m² и чине је 8731 катастарска парцела. Комасација атара је урађена у периоду 1968. – 1971. година док је у селу стари премер из 1883 године у стереографској пројекцији.

Према подацима о површини и броју парцела у Катастарском оперативном на територији административне општине Жабалъ произилази закључак о уређењу пољопривредног земљишта:

- просечна величина поседа је око 1,7 ha
- просечна величина парцеле је око 1,5 ha
- комасирана су сва четири атара, значи комплетан ванграђевински реон је уређен путем комасације и то: 37810 ha 78 a 03 m²

2. ЗАШТИТА ПОЉОПРИВРЕДНОГ ЗЕМЉИШТА

Постојеће повољности за развој пољопривредне и прехрамбене индустрије повезане са растућим потребама човечанства за храном упућују на потребу да се постојећи ресурси пољопривредног земљишта морају даље очувати и унапређивати уз нове технологије. Из наведеног разлога, а у процесу интензивног коришћења земљишта, потребно је очувати његове производне вредности и заштитити га од неповољних утицаја који доприносе деградацији и смањењу производних потенцијала.

Посебну пажњу треба посветити заштити земљишта од великих вода реке Тисе, затим од високог нивоа подземних вода, заштити земљишта од ерозије као и то да се на најмањи могући степен сведе његова контаминација у границама одрживог развоја.

2.1 ХЕМИЈСКО СТАЊЕ ЗЕМЉИШТА

Гледано са геоморфолошког аспекта, општина Жабалъ се простире по Бачкој лесној тераси и по алувијалној равни Тисе. У неким деловима општине јављају се и бледи остаци алувијалне терасе.

Лесне површине састављене су од карбонатних ливадских ораница, карбонатног и бескарбонатног чернозема док предели источно од насеља Жабалъ имају солончак и солоњец.

Алувијална равна Тисе састављена је од речног материјала, ситног песка и од врло финог ситног глиновитог материјала. Смонице и ритске црнице испуњавају све делове алувијалне равни, дакле све оне на којима се већ више од сто година гаје ратарске културе и сенокоси. У алувијалној равни се местимично јављају и слатине у нешто дубљим депресијама, мада заслањених ритских црница има више у атару Жабља и напуштеним токовима Јегричке и њених притока као и другим удолинама.

Трећи морфолошки члан, алувијална тераса састављена је од карбонатних ливадских црница и песковитог леса. На овој површини јављају се и ритске црнице и заслањене смонице.

Гледајући збирно чернозем се на територији општине Жабалъ простире на површини од 23190 ha (58,02%), алувијална земљишта заузимају 4420 ha (11,06%), ливадске црнице 2780 ha (6,96%) ритске црнице 1610 ha (4,03%), ритске смонице 4810 ha (12,03%), мочварно глејно земљиште 880 ha (2,20%), слатине 1670 ha (4,18%) и водене површине 607 ha (1,52%).

Уопштено, основни тип земљишта у општини Жабалъ је чернозем са својим варијететима, значи земљиште високог потенцијала родности. Али је утврђено да може дати неуједначене, варијабилне приносе, а те осцилације су последице узроковане сушом, једностраним коришћењем, недовољном агротехником и непланском пољопривредном производњом.

Садржај хумуса креће се од 3-5% у земљишту које је засићено базама, неутралне до благо алкалне реакције и квалитетног хумуса где је садржај хранљивих материја (N, P, K) у границама оптималног до високог садржаја.

На основу стања усева на парцелама и просечних приноса гајених биљака може се закључити да пољопривредно земљиште није деградирано и загађено опасним и штетним материјама, те да су остаци пестицида присутни у земљишту у количинама које не угрожавају пољопривредну производњу. Да би се то са сигурношћу тврдило, требало би узети узорке земљишта и одредити тачан садржај штетних и опасних материја у овлашћеној лабораторији.

Анализу садржаја хранљивих материја у земљишту на територији општине Жабалъ радила је Пољопривредна станица Нови Сад у 2014. години и установљено је да је садржај хранљивих материја средње обезбеђености.

Табела 1- Минималне, максималне и просечне вредности хемијских својстава

	СаСО ₃ %	Хумус %	Азот %	рН и КСl	рН и Н ₂ О	P ₂ O ₅	K ₂ O
						mg/100gr зем	
просек	0.97	3.66	0.183	6.06	7.08	15.7	26
мах	13.35	5.29	0.265	7.65	8.49	110.8	100
мин	0.00	1.20	0.060	4.98	6.15	3.0	16

Табела 2 – Класификација земљишта према рН вредности у КСl

Реакција у 1М КСl	Класа земљишта
< 4,5	јако кисела
4,51 - 5,50	кисела
5,51 - 6,50	слабо кисела
6,51 - 7,20	неутрална
7,21 - 8,20	слабо алкална
>8,2	алкална

Табела 3 - Класификација земљишта према рН вредности у Н₂О

Реакција у Н ₂ О	Класа земљишта
< 4,50	екстремно кисела
4,51 - 5,10	веома кисела
5,11 - 5,60	јако кисела
5,61 - 6,00	средње кисела
6,01 - 6,60	слабо кисела
6,61 - 7,40	неутрална
7,41 - 7,90	слабо алкална
7,91 - 8,50	средње алкална
8,51 - 9,10	јако алкална
>9,11	веома алкална

Табела 4 - Класификација земљишта према садржају СаСО₃ (%)

Садржај СаСО ₃ (%)	Класа земљишта
0	бескарбонатно
0,01 – 2,00	слабо карбонатно
2,01 – 5,00	средње карбонатно
5,01 – 10,00	карбонатно
>10,01	јако карбонатно

Табела 5 - Класификација земљишта према обезбеђености хумусу (%)

Садржај хумуса (%)	Класа земљишта
< 1,00	врло слабо хумозна
1,01 – 3,00	слабо хумозна
3,01 – 5,00	хумозна
5,01 – 10,00	јако хумозна
>10,01	врло јако хумозна

Табела 6 - Класификација земљишта према обезбеђености укупномазоту (%)

Садржај азота (%)	Класа земљишта
>0,301	врло богата
0,300 – 0,201	богата
0,200 – 0,101	добро обезбеђена

0,100 – 0,061	средње обезбеђена
0,060 – 0,031	сиромашна
0,030 – 0,021	врло сиромашна
<0,020	ограниченооспособљеназагајење биљака

Табела 7 - Класификација земљишта према обезбеђености у лакопрístupачном фосфору
(mg/100 gr)

Садржај AL P ₂ O ₅ (mg/100gr)	Класа земљишта
< 5,00	врло сиромашна
5,01 – 10,00	сиромашна
10,01 – 15,00	средња
15,01 – 25,00	оптимална
25,01 – 50,00	висока
50,01 – 100,00	врло високадоштетан садржај
>100,00	токсичан

Табела 8 - Класификација земљишта према обезбеђености у лакопрístupачном калијуму
(mg/100 gr)

Садржај AL K ₂ O (mg/100gr)	Класа земљишта
< 5,00	врло сиромашна
5,01 – 10,00	сиромашна
10,01 – 15,00	средња
15,01 – 25,00	оптимална
25,01 – 50,00	висока
50,01 – 100,00	врло високадоштетан садржај
>100,00	токсичан